

**СЕКРЕТАР
РАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

вул. Петра Болбочана, 8, м. Київ, 01601, телефон: (044) 255-06-50

**Прем'єр-міністрові України
ШМИГАЛЮ Д.А.**

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Унаслідок збройної агресії рф в Україні склалася критична ситуація стосовно поводження з джерелами іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ) на тимчасово окупованих та деокупованих територіях.

Так, тимчасова окупація російськими військами частини Харківської області у 2022 році призвела до втрати регулювального контролю за 437 ДІВ, які знаходилися на базі ННЦ «Інститут метрології» у с. Липці Харківської області.

Після деокупації Збройними Силами України територій Харківської області протягом вересня 2022 – квітня 2024 року було частково відновлено контроль за цими ДІВ, що дало можливість вивезти 358 одиниць до безпечних місць зберігання. Однак після повторного наступу військ держави-агресора в Харківській області у травні цього року було знову втрачено регулювальний контроль за 68 одиницями ДІВ, серед яких є високоактивні джерела.

Незважаючи на надзвичайну важливість зазначеної проблеми, Держатомрегулювання та ННЦ «Інститут метрології» не знайшли шляхів її розв'язання, що унеможливило здійснення заходів з вивезення ДІВ.

На цей час через активні бойові дії поблизу с. Липці вивезення ДІВ у безпечні місця зберігання без залучення сил безпеки і оборони України є неможливим.

Загроза повторного захоплення військами рф бази ННЦ «Інститут метрології» викликає занепокоєння, у тому числі з боку наших партнерів, як у контексті її можливого негативного впливу на здоров'я населення, радіаційного забруднення навколишнього середовища, так і з огляду на ризики незаконного обігу ядерних матеріалів та використання їх російською стороною у терористичних цілях.

Розвиток такої ситуації може мати негативні політико-дипломатичні наслідки для нашої держави у зв'язку з дискредитацією України стосовно створення та застосування «брудної бомби».

Необхідно зазначити, що втрата у 2022 і 2024 роках регулювального контролю за ДІВ, що знаходилися на базі ННЦ «Інститут метрології» в с. Липці Харківської області, відповідно до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» класифікується як радіаційна аварія.

Згідно з вимогами Порядку розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 626, план реагування на ядерні та радіаційні аварії розробляється Держатомрегулюванням разом з МВС, МОЗ, Міндовкіллям, Міненерго, ДСНС, експлуатуючими організаціями (операторами) ядерних установок, спеціалізованими підприємствами з поводження з радіоактивними відходами та затверджується Кабінетом Міністрів України.

На сьогодні в Апараті Ради національної безпеки і оборони України відсутня інформація щодо затвердження Урядом указанного плану.

Таким чином, питання відновлення регулювального контролю за ДІВ, перевезення їх у безпечні місця зберігання, удосконалення законодавства з питань поводження з ДІВ в особливий період потребують невідкладного вирішення.

Ураховуючи викладене вище, пропоную надати необхідні доручення щодо проведення аналізу причин виникнення ситуації, що склалася, ужити вичерпних заходів для її вирішення та усунення наявних загроз радіаційній безпеці держави.

Крім того, з метою запобігання виникненню подібних загроз у майбутньому прошу своєчасно забезпечити законодавче врегулювання питань затвердження і виконання планів реагування на ядерні та радіаційні аварії, посилення контролю за ядерними матеріалами й оперативного реагування у разі втрати над ними регулювального контролю в умовах дії правового режиму воєнного стану та ведення бойових дій.

Про прийняті рішення та вжиті заходи прошу поінформувати мене особисто у найкоротший строк.

З повагою

**Секретар Ради національної
безпеки і оборони України**

Олександр ЛИТВИНЕНКО